

Veronika Modrá: Dětská móda v 19. století – pramen ke změnám postavení dítěte. Diplomová práce. Historický ústav Filozofické fakulty Jihočeské univerzity, České Budějovice 2006. 103 s., vč. obrazové přílohy.

Posudek vedoucí diplomové práce

K dějinám módy vyšla v Čechách v poslední době celá řada prací, jejichž odborná úroveň je rozličná. Některé z nich se úspěšně pokusily významný fenomén, jímž nepochybně oděvní móda je, vnímat v širším kontextu kulturních, případně hospodářských dějin, jiné se pouze konjunkturálně svezly po vlně laického zájmu. Všechna díla mají však jedno společné: až na dva články Evy Uchalové více či méně ponechávají stranou dětskou módu, což nepochybně souvisí se skutečností, že bádání o dějinách dětství je v našich zemích na samém počátku.

Veronika Modrá se rozhodla tuto mezeru zaplnit. Jak sama píše, chtěla ve své diplomové práci „sledovat vývojové tendence v dětské oděvní módě a dále sledovat kritérium vhodnosti či nevhodnosti oděvu ve vztahu k fyzickému zdraví dítěte“ (s. 9). Je zřejmé, že takto položenou základní otázkou se poněkud vzdálila od cíle, který evokuje titul práce.

Autorka vyšla ze studia dobových módních a ženských žurnálů (*Journal des Luxus und der Mode* měla skutečně v ruce? Pokud ano, proč jen ročník 1787? Citace odvolávající se na tento výmarský módní žurnál budí totiž podezření...) a z dobové odborné zdravotnické a pedagogické literatury. Jak už bylo řečeno, její možnost opřít se o odborné práce týkající se dějin dětství byla omezená; V. Modrá tak využila starších prací F. Pražáka, existujících dějin módy a prací vztahujících se k tzv. „dějinám ženy“.

V úvodu se měla věnovat kritice této heuristické základny, což neučinila. A jak rozumět formulaci „proto se můj výběr pramenů soustředil i na cizí literaturu, zvláště pak anglickou“, když v seznamu literatury (z kterého mj. vyplývá, že diplomantka ve vymezení pramenů a literatury tápe) jsou uvedeny jen dva tituly anglické provenience (P. Cunnington: *Children's Costume in England*, 1972, C. Rose: *Children's Clothes*, 1989)? A skutečně četla Arièsovo (správný tvar jména tohoto historika je Philippe Ariès) dílo *L'Enfant et la vie familiale* ve francouzštině?

Práce má vhodně zvolenou strukturu (snad jen názvy 4. – 7. kapitoly měly upřesnit období, jehož se spis týká). Také chronologické vymezení práce je logické, třebaže jeho horní hranici opomněla V. Modrá zdůvodnit. Opodstatněná byla i volba komparativní metody – jen škoda, že ji autorka důsledně neuplatnila. Bohatá je obrazová příloha; snad mohla být ještě důsledněji propojena s textem.

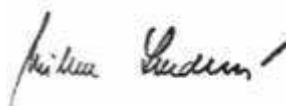
Obsah jednotlivých kapitol budí dojem, že diplomantka „sešívala“ parafrázované pasáže z děl, která pročetla, či spíše prolistovala... Jakákoli kritická reflexe či snaha o interpretaci chybí. Nepříjemně působí nelogické skoky v chronologii (4. kapitola, s. 24 – 25, 7. kapitola, s. 53 aj.) i tematickém vymezení jednotlivých kapitol (jak se do kapitoly o kojencích dostal chudák Josef hrabě Kinský? proč až v 5. kapitole, týkající se batolat, jsou informace o kočárcích, patřících spíše ke kojeneckému věku?). Faktografické omyly jsou méně časté (s. 14, tvrzení o R. Svobodové, s. 49, „Cheryl Temple“ aj.), stylistické „kotrmelce“ hojnější (s. 23 aj.). Závěr spisu není závěrem: autorka nevyužila možnosti sdělit, v čem spočívá přínos její práce.

Přitom nelze tvrdit, že by diplomová práce Veroniky Modré byla obsahově zcela pochybená a nepřinášela nové poznatky. Zásadní vady vidím dvě: slabou zakotvenost tématu v širších historických souvislostech, ať už přímo v problematice dětství či širším kulturněhistorickém vývoji, kam dějiny odívání nesporně patří, a nepřehlédnutelné „odbytosti“ konečné její podoby, nesoucí stopy chvatu a trestuhodné nedbalosti. Sestavit výčet všech prohřešků a nedostatků by bylo nejspíš zbytečné, dovolím si ale konstatovat, že především vědecký aparát práce je pod vší kritikou.

Při takto kvapné práci není divu, že autorka nemohla odpovědět na otázku, kterou si názvem práce sama zadala: v čem spočívá hodnota dětského odívání jako pramene k proměnám postavení dítěte?

Z těchto důvodů není možno hodnotit práci lépe než stupněm **dobře**.

V Hradci Králové, 28. července 2006

Prof. PhDr. Milena Lenderová, CSc.